

Prof. Roman Gryń
Akademia Muzyczna w Poznaniu
dziedzina – sztuki muzyczne
dyscyplina artystyczna - instrumentalistyka

Poznań 10.06.2019

Recenzja Pracy doktorskiej

mgr. Aleksandra Kobusa

***pt. Gatunek koncertu na trąbkę w twórczości polskich kompozytorów:
Andrzeja Panufnika, Mirosława Gąsieńca, Krzysztofa Pendereckiego.
Geneza, budowa formalna i problematyka wykonawcza***

Zleceniodawca recenzji

Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu, Wydział Instrumentalny, pismo z dnia 13 maja 2019 roku na podstawie Ustawy z dnia 14.03.2003 roku tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, (Dz. U. Nr 65, poz. 595 wraz ze zmianami Dz. U. z dnia 27.07.2005 roku Nr 164, poz. 1365, art. 14 ust. 2 pkt. 2.)

Dotyczy

Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego z dnia 30 kwietnia 2019 roku w sprawie:

- Wszczęcia na wniosek mgr Aleksandra Kobusa przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka, specjalność – gra na trąbce i wyznaczeniu dwóch recenzentów.
- W świetle Ustawy z dnia 14.03.2003 roku o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595, ze zmianami Dz. U. nr 164, poz. 1365 z dnia 17.08.2005 r., tekst jednolity art. 6 ust. 1 - 3) Rada Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej we Wrocławiu posiadała uprawnienia do przeprowadzenia przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka. Do nadesłanego mi przez Przewodniczącą Rady Wydziału Instrumentalnego Dziekana - dr hab. Piotra Rojka pisma informującego o wszczęciu 30 kwietnia 2017 roku przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mojej osoby recenzentem pracy doktorskiej Pana **mgr. Aleksandra Kobusa – Gatunek koncertu na trąbkę w twórczości polskich kompozytorów: Andrzeja Panufnika, Mirosława Gąsienica, Krzysztofa Pendereckiego. Geneza, budowa formalna i problematyka wykonawcza**
- została dołączona stosowna dokumentacja.

Niniejszym stwierdzam, że w świetle Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku art. 14 ust.2 pkt. 2, Rada Wydziału Instrumentalnego podjęła prawomocną uchwałę o wszczęciu przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka oraz wyznaczeniu mojej osoby recenzentem pracy doktorskiej Pana mgr. **Aleksandra Kobusa**.

Podstawowe dane o Kandydacie:

Pan mgr Aleksander Kobus urodził się w 1991 roku w Warszawie. Jest absolwentem Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu w klasie trąbki prof. Igora Cecocho. Jako student zdobył 20 nagród na konkursach ogólnopolskich i międzynarodowych, m.in.: I miejsce w X Międzynarodowym Konkursie Muzycznym im. Michała Spisaka w Dąbrowie Górniczej, I miejsce w XIV International Chieri Competition w Włoszech, I miejsce w VII Ogólnopolskim Festiwalu Trębaczy w Kaliszu, II miejsce w Międzynarodowym Konkursie „Visegrad4” w Sarospatak (Węgry) II miejsce w Międzynarodowym Konkursie Instrumentów Dętych w Brnie (Czechy). W 2018 roku został półfinalistą konkursu ARD Internationaler Musikwettbewerb w Monachium (Niemcy), podczas którego otrzymał specjalną nagrodę „Podium für junge Solisten”. Swoje umiejętności solistyczne, kameralne i orkiestrowe doskonalił na kursach i warsztatach muzycznych u wielu wybitnych trębaczy takich jak: Pail Beniston, Guy Tournon, John Wallace, Andrew Balio, Uwe Komischke, Willem van der Vliet, Peter Bond, Lucaso Beno, Richard Stoelzel, Manuel Blanco i inni. W roku 2014 i 2015 został laureatem wielu prestiżowych stypendiów m.in. stypendium „Młoda Polska” Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Prezydenta Miasta Wrocławia oraz Stypendium Yamaha Music Foundation for Europa. Obecnie jest doktorantem w klasie trąbki prof. Igora Cecocho w Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu. Pan Aleksander Kobus może się poszczycić bogatą działalnością artystyczną. Doktorant

obecnie piastuje stanowisko pierwszego trębacza w Narodowym Forum Muzyki im. Witolda Lutosławskiego we Wrocławiu. Ponadto współpracuje z Symfonią Cracowia, Filharmonią Bałtycką w Gdańsku, Filharmonią Zielonogorską, Filharmonią Dolnośląską oraz z zespołem Wratislavia Trumpet Consor. Brał udział w spektaklach i sesjach nagraniowych dla Teatru Muzycznego Capitol we Wrocławiu, Teatru Muzycznego w Gdyni oraz Siliezia Jazz Orchestra. Wielokrotnie wykonywał najtrudniejsze pozycje solowe na trąbkę, takie jak: Koncert Henriego Tomasiego, Concertino Andre Joliveta oraz II Koncert Brandenburski Jana Sebastiana Bacha z towarzyszeniem orkiestry. W 2016 roku wraz z Polską Orkiestrą Sinfonia Iuventus pod dyрекcją Krzysztofa Pendereckiego, Doktorant dokonał nagrania Concertina per tromba e orchestra Krzysztofa Pendereckiego. Płyta ta została nominowana do nagrody „Fryderyki 2017”.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska mgr. Aleksandra Kobusa „**Gatunek koncertu na trąbkę w twórczości polskich kompozytorów: Andrzeja Panufnika, Mirosława Gąsienca, Krzysztofa Pendereckiego. Geneza, budowa formalna i problematyka wykonawcza**” składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na płycie CD oraz jego opisu. Dzieło artystyczne zawiera nagrania następujących utworów: **Andrzeja Panufnika- Koncert in modo antico** – nagranie zrealizowane w dniu 16.04.2019 roku w Sali Koncertowej Akademii Muzycznej we Wrocławiu pod dyрекcją Igora Cecocho. Reżyser dźwięku – Bartłomiej Kruk.

Mirosława Gąsienca- II Koncert na trąbkę i orkiestrę symfoniczną– nagranie „live” zrealizowane w dniu 11.03.2019 roku w Sali Koncertowej Akademii Muzycznej we Wrocławiu z udziałem Orkiestry Symfonicznej AM we Wrocławiu pod dyрекcją Mieczysława Gawrońskiego. Reżyser dźwięku – Bartłomiej Kruk.

Krzysztofa Pendereckiego – Cincertino per tromba e orchestra – nagranie zrealizowane w dniu 21.12.2016 roku w Studio S1 im. Witolda Lutosławskiego Polskiego Radia w Warszawie z udziałem Simfonia Iuventus pod dyрекcją Krzysztofa Pendereckiego. Reżyserzy dźwięku: Małgorzata Polańska, Michał Szostakowski, Marcin Domżał.

Dobór repertuaru na płycie jest bardzo interesujący ponieważ przedstawione koncerty obejmują różnorodną stylistykę wykonawczą, ponadto umożliwiły artyście bogatą eksplorację walorów brzmieniowych i estetycznych ze szczególnym uwzględnieniem wirtuozerii i kreowania liryki instrumentalnej. W *Koncertie gotyckim* Andrzeja Panufnika artysta interpretuje muzykę zgodnie ze stylem, którym kompozytor był zainspirowany tworząc dzieło ukazując nowe pomysły kompozytorskie oparte na starych wzorach z poprzednich epok. Zastosowanie trąbki Es jest zabiegiem wysoce pożądanym. Drobne przypadki intonacyjne w skrzypcach nie rzutują w sposób znaczący na walor artystyczny dzieła. Dużym wyzwaniem dla trębacza i Orkiestry Symfonicznej AM we Wrocławiu było wykonanie „live” II Koncertu na trąbkę i orkiestrę Mirosława Gąsienca. Na tle dobrze grającej orkiestry, Doktorant bardzo ciekawie się zaprezentował, dysponujący znakomitą warsztatą wykonawczą, wrażliwością i wyobraźnią muzyczną oraz prawdziwym darem solistycznego muzykowania. Te cechy spowodowały, iż wykonanie II Koncertu na trąbkę Mirosława Gąsienca było zrozumiałe, logiczne, posiadające ważką akcję muzyczną i formotwórczą. Wirtuozowskie fragmenty giętko wplatały się w liryczne tematy. Wspaniale dialogowały też z innymi instrumentami. Z satysfakcją stwierdzam że trębacz - solista jak też orkiestra wywiązali się z tego zadania wzorowo. Ostatnim dziełem prezentowanym na płycie CD jest Concertino per tromba e Orchestra – Krzysztofa Pendereckiego. Świadoma i dojrzała klarowność muzycznego przebiegu dzieła pozwoliła Doktorantowi swobodnie spełnić wszelkie

zalecenia kompozytora. Jego precyzja artykulacyjna i operowanie czasem muzycznym w powiązaniu z logiką formalną utworu stworzyła przekonującą stylistycznie prezentację. Należy też podkreślić baraż, wysoki poziom wykonawczy Symfonii Juventus. Interpretacja utworu przedstawiona przez mgr. Aleksandra Kobusa jest na bardzo wysokim poziomie artystycznym i oddaje idiom muzyki Krzysztofa Pendereckiego. Znakomite przygotowanie dzieła nie byłoby możliwe bez szerokiej wiedzy, pozwalającej na analizę artystyczną poszczególnych utworów. Każda pozycja została przez solistę i dyrygentów dogłębnie przemyślana od strony sonorystyki, dynamiki, frazowania, artykulacji, agogiki oraz budowy formalnej. Szczegółowe rozpoznanie inspiracji oraz intencji kompozytorskich, klimatu czasów w jakich utwory te powstały i zastosowania środków wyrazu umożliwiło doskonałe ukształtowanie dzieła. W rezultacie mamy do czynienia z bardzo interesującym zjawiskiem artystycznym, stanowiącym oryginalne twórcze osiągnięcie. Spiętrzenie problemów technicznych i sonorystycznych w przedstawionych koncertach ukazuje ogrom wiedzy, jaką trzeba posiadać, żeby wykorzystać możliwości brzmieniowe zawarte w utworach. Utrwalone na płycie CD interpretacje wystawiają wszystkim wykonawcom jak najlepsze świadectwo i świadczą o instrumentalnym profesjonalizmie, świetnym wyczuciu stylu i głębokim zaangażowaniu muzycznym. Należy podkreślić, że jakość techniczna prezentowanych nagrań jest na wysokim lub bardzo wysokim poziomie, zarówno pod względem rejestracji jak i masteringu. Kształt muzyczny dzieła, jego wartość artystyczna oraz sztuka i profesjonalny warsztat wykonawczy Kandydata nie budzą merytorycznych zastrzeżeń, ich specyfikę i założony cel artystyczny dokumentuje opis dzieła artystycznego.

Część teoretyczna pracy mgr Aleksandra Kobusa pt. *Gatunek koncertu na trąbkę w twórczości polskich kompozytorów: Andrzeja Panufnika, Mirosława Gąsińca, Krzysztofa Pendereckiego. Geneza, budowa formalna i problematyka wykonawcza* jest opisem koncertów nagranych na płycie CD. Praca składa się z 101 stron i zawiera: wstęp, sześć rozdziałów, zakończenie, bibliografię oraz aneks. Pierwsze trzy rozdziały poświęcone są biografii oraz charakterystyce twórczości trzech polskich kompozytorów: Andrzejowi Panufnikowi, Mirosławowi Gąsińcowi i Krzysztofowi Pendereckiemu. W rozdziale czwartym autor przybliży zagadnienie gatunku koncertu. Dominantą pisemnej pracy jest rozdział piąty i szósty, w których to autor dokonał analizy formalnej wyżej wymienionych koncertów i ukazał problemy wykonawcze w nich zawarte. Ponadto przedstawił aspekty stylistyczno - wykonawcze jako czynniki warunkujące kształt dzieła artystycznego to jest: kolorystyka, dynamika, rytm i agogika. Całość dzieła została podsumowana w zakończeniu, po którym następuje bibliografia oraz aneks zawierający m.in wywiad z Mirosławem Gąsińcem. Reasumując, treść pracy zwana opisem dzieła artystycznego została w czytelny i w logiczny sposób powiązana z zagadnieniem twórczym zawartym w dziele artystycznym. Autor problematykę pracy na podstawie literatury przedmiotu doskonale scalał w jedno pełne źródło wiedzy. Wynikająca z treści opisu wiedza Kandydata w pełni wykazuje głęboką znajomość przedmiotu prezentowanej tematyki, pozyskaną w efekcie prowadzonych przez niego badań i twórczych dociekań, które w umiejętny sposób zostały przełożone na wspaniały efekt artystyczny utrwalony na nagraniu. Tak ścisła integracja opisu z dziełem artystycznym podnosi wartość pracy doktorskiej

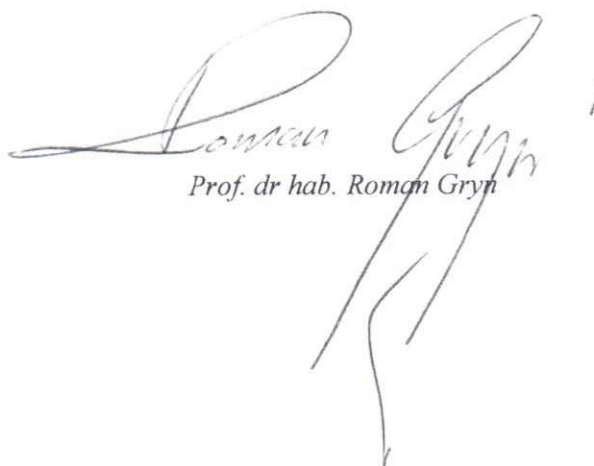
Konkluzja

Praca doktorska mgr. Aleksandra Kobusa pt. *Gatunek koncertu na trąbkę w twórczości polskich kompozytorów: Andrzeja Panufnika, Mirosława Gąsińca, Krzysztofa Pendereckiego. Geneza, budowa formalna i problematyka wykonawcza* reprezentuje bardzo

wysoki poziom artystyczny i merytoryczny. Dzieła nagrane na płycie CD, ich interpretacja oraz opis są znaczącym osiągnięciem Doktoranta. Stanowią ważny wkład w poszerzenie wiedzy instrumentalnej oraz mają wpływ na rozwój dyscypliny artystycznej reprezentowanej przez Doktoranta.

Stwierdzam, iż mgr Aleksander Kobus wykazał się dużą wiedzą praktyczną i teoretyczną w zakresie dyscypliny artystycznej, a jego praca doktorska spełnia wymagania art. 13 ust. 1 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku oraz z dnia 03.10.2014 roku (Dz. U. z 2014 poz.1383) (z późniejszymi zmianami).

Pracę doktorską Pana mgr. Aleksandra Kobusa przyjmuję bez zastrzeżeń.

Prof. dr hab. Roman Gryn